

66. Bányásznapi (2016)

Országos központi ünnepség Gyöngyösön

A 2016. évi Bányásznapi országos központi ünnepsége szeptember 1-én Gyöngyösön került megrendezésre a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM), a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ), a Bánya, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ), az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE), valamint a Mátrai Erőmű Zrt. (ME Zrt.) szervezésében, a Mátra Művelődési Központban.

Az elnökségi asztalnál *dr. Aradszki András*, az NFM államtitkára, *dr. Fónagy János*, az NFM államtitkára, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnöke, *dr. Valaska József*, a ME Zrt. Igazgatóságának elnöke, *Zelei Gábor*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettese, *Szakál Tamás*, az MBSZ elnöke, *Rabi Ferenc*, a BDSZ elnöke, *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke, *dr. Szűcs Péter*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, valamint *dr. Zoltay Ákos*, az MBSZ főtíkára, az ünnepség levezetője foglalt helyet.

Ladányi András „Szénmezőkről álmodom” című versét *Pifkó Tamás* szavalta el.

Az ünnepséget *Rabi Ferenc* nyitotta meg, majd *dr. Aradszki András* ünnepi beszéde hangzott el.

Az energiabiztonság nemcsak gazdasági, hanem egyre inkább geopolitikai stratégiai kérdés is, ezért a hazai energiapolitikában egyre nagyobb hangsúlyt kap az állami szerepvállalás – mondta az államtitkár. Az állami kézbe vett földgáztárolók nemcsak az ország ellátásbiztonságát erősítik, hanem kereskedelmi és politikai célokat is szolgálnak a megfelelő hálózati infrastruktúra kiépülésével. Emellett sikeresnek ítélte a fejlesztési tárca által megjelentetett szénhidrogén és geotermikus bányászati koncessziós pályázatokat. A hazai ásványkincsvagyon egyéb elemeire is kitérve felidézte, hogy a fejlesztési tárca a Földművelésügyi Minisztériummal közösen szorgalmazza a magyarországi talaj termőképességének megőrzését, ennek érdekében a hazai nem-fémes ásványi nyersanyagok fokozottabb felhasználását. Az államtitkár végezetül a bányászati és az erőművi szektorra nehezedő változó piaci kihívásokról beszélt, amelyre álláspontja szerint az eredményes üzemeltetéssel, a kitermelésben rejlő speciális adottságok és szinergiák minél nagyobb arányú kihasználásával adható megfelelő válasz. Magyarország nem mondhat le a fosszilis energiahordozókról.

Az ünnepség házigazdjaként *dr. Valaska József*, a bányavállalkozásokat tömörítő munkaadói, szakmai szervezet részéről *Szakál Tamás*, valamint *dr. Nagy Lajos* mondott üdvözlő beszédet.

A köszöntések után kitüntetések átadására került sor. A nemzeti fejlesztési miniszter kiváló szakmai munkájuk elismeréseként 29 fő részére „Kiváló Bányász”, 15 fő részére „Ministeri Elismerő Oklevél” kitüntetést adományozott.

Dr. Valaska József és dr. Aradszki András az elnökségben

Az ünnepség házigazdója, a Mátrai Erőmű Zrt. nevében – a szakmaiságot elismerő és méltató – „Heller László-díjat” adott át *dr. Aradszki András* államtitkárnak *dr. Valaska József*.

Ezután „Bányászati ágazati párbeszéd fejlesztéséért”, valamint „Bányász Szolgálati Oklevelek” és BDSZ kitüntetések kerültek átadásra.

Az ünnepség a Bányászhimnusz közös eléneklésével zárult.

Az állófogadáson *dr. Derekas Bamabás*, az MBSZ alelnöke, a ME Zrt. bányászati stratégiai igazgatója mondott pohárköszöntőt.

mabsz.hu, kormány.hu/nemzeti-fejlesztési-miniszterium/energia-ugvert-felelos-allamtitkarsag PT

A 2016. évi Bányásznapi alkalmából adományozott kitüntetések

Kiváló Bányász kitüntetésben részesült 29 fő, közülük az OMBKE tagja:

Mizsák Sándor, a Perlit-92 Kft. műszaki vezetője,

Mocsnik Imre, a BAUMIT Kft. kőbánya-üzemvezetője,

Orovecz László, az O&G Development Kft. operations manager,

Szebenyi Géza, a MECSEKÉRC Zrt. vezető értelmező geológusa.

Ministeri Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült 15 fő, közülük az OMBKE tagja:

Böhm Balázs, a COLAS Északkeleti Kft. műszaki igazgatója,

Gross Tamás, a Baranya Megyei Kormányhivatal bányafelügyeleti főmunkatársa,

Kőrösi Tamás, a Magyar Energetikai és Közmű Hivatal nemzetközi gázipari szakértője,

Varga József, a Mátrai Erőmű Zrt. osztályvezetője,

Zsadányi Éva, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal geofizikai adattári szakreferense.

A Bányai Ágazati Párbeszéd Fejlesztéséért Emlékérem kitüntetésben részesült:

Illés Róbert, a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányauzem Szakszervezeti Bizottság titkára.

Bányász Szolgálati Oklevél kitüntetésben részesült 13 fő.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a településen élő aktív és nyugdíjas bányász közösségek támogatásáért, a bányász emlékek és hagyományok ápolásáért a helyi szervezetek javaslatára **emléklapot és ezüst bányászgyűrűt** adományozott az alábbiaknak:

Juhász Barkóczy Éva, Petőfibánya község polgármestere,

Lazók Zoltán, Oroszlány város polgármestere,

Sulyok Oszkár Jánosné, Karancsalja község polgármestere.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a bányász kulturális örökség és hagyományörzés terén végzett kiemelkedő munkásságának elismeréseként **Művészeti Nívódíjat** adományozott az alábbiaknak:

Bányász-Kohász Dalkör (Salgótarján) és a kórus vezetője:

Diósi János,

Bakonycsernyei Bányász Asszonykórus és a kórus vezetője:

Boros Miklósné,

Sárisápi Szlovák Pávákör és a népdalkör vezetője: *Baumstark Istvánné*,

Tibolddaróci Népdalkör és a kör vezetője: *Homonyik B. Istvánné*,

K. Kovács József farfaragó.

Válmennyi kitüntetettnek ezúton is gratulálunk!

Szerkesztőség

Bányásznapi a Mátrai Erőmű Zrt.-nél

A Mátrai Erőmű Zrt. 2016. szeptember 2-án, pénteken tartotta meg a bányásznapi ünnepségét Bükkábrányban. A megjelent vendégeket a bükkábrányi bánya vezetősége fogadta, majd az ünnepség kezdetét vette a Himnusz meghallgatásával.

Mata Tibor, bükkábrányi bányaigazgató köszöntötte a megjelent vendégeket, majd ünnepi beszédében elmondta, hogy a Bányásznapi a bányászok ünnepléséről szól, munkájuk erkölcsi és anyagi elismerését jelentette a múltban és a jelenben is. A bányászok száma folyamatosan csökken hazánkban, az aktív bányászok ünneplésére és köszöntésére egyre kevesebb helyen nyílik alkalom. Elmondása szerint kiváltságosak vagyunk a magyar bányászatban, mert mi, a Mátra és a Bükk lábánál dolgozó bányászok üzemeltetjük Magyarországon két legnagyobb bányáját, melyben maximális kapacitással termelünk.

Mata Tibor, bükkábrányi bányaigazgató ünnepi beszéde

Kiemelte, hogy a felmerült műszaki problémák, üzemzavarok dacára Bükkábrány és Visonta Bánya együttesen 9 millió tonna lignitet fog termelni ebben az évben is. A két bányában a fedőkőzet letakarítása meg fogja haladni a 70 millió m³-t. Ezek a termelési eredmények kizárólag a visontai erőmű kapacitásának maximális kihasználásával érhetőek el. Munkahelyeinket a jövőben is csak egy jól működő egységes társasági tevékenység őrizheti meg. Mivel a világ folyamatosan változik körülöttünk, ezek a változások a villamosenergia-ipart sem hagyják érintetlenül. A villamosenergia-piacon az árak az elmúlt években 25-30%-ot estek, az import villany elárastja az országot. Működésünk során folyamatosan alkalmazkodnunk kell a valós piaci viszonyokhoz, a jelenlegi időszakban egyre nehezebb eredményesnek maradni.

Elmondta, hogy az elmúlt 12 hónapban a két bánya életében jelentős technológiai változások következtek be. Tavaly szeptemberben Visontán a K-i III. bányában megindult a fedőkőzet-letakarítás, mely a Déli bányából a termelőgépek folyamatos áttelepítését jelenti. E változás miatt a széntermelés nagyobbik része Bükkábrányban kell hogy megvalósuljon. Ennek hatására ma már Bükkábrány Bánya adja a teljes széntermelés több mint 50%-át. Tavaly szeptember óta 4,7 millió tonna szént termeltek ki Bükkábrányban, ami 20-25%-os termelésnövekedést jelentett. Mint mondta, ez a termelési szint vár rájuk a következő 3-4 évben is, illetve a két bánya egymásrataltsága is minden eddiginél szorosabbá vált.

Ezt követően köszönetet mondott minden dolgozónak ezért a kimagasló munkáért, mellyel sikerült ezt a termelési eredményt elérni.

Az ünnepi beszéd után a Mátrai Erőmű Részvénytársaság igazgatósága, bányászati igazgatók, a Bányai Dolgozók Szakszervezete, a Villamosipari Dolgozók Szakszervezete és a Mátrai Erőmű Részvénytársaság leányvállalatai, a környező települések polgármesterei koszorúkat helyeztek el a bányász

hősök emléktáblájánál, tisztelegve azon bányász kollégák emléke előtt, akik munkavégzés közben veszítették életüket. A megemlékezést a bányászzenekar előadásában a Bányászhimnusz zárta.

Másnap, szombaton a 66. Bányásznapi alkalmából a Bányai Dolgozók Szakszervezete színes kulturális műsort szervezett Gyöngyösön és Bükkábrányban is. A kilátogatóknak a programok kellemes kikapcsolódást és jó szórakozást hoztak.

Papp Tímea

Bányásznapi Padragkúton

Közös ünneplés az Aknamélyítő Vállalat volt dolgozóival

A település őrzi bányász múltját, a mai napig életben tartják a bányász hagyományörző körök, a Bányász Kulturális Egyesület. Évente a legjelentősebb hagyományos ünnepség a szeptemberi bányásznapi, amikor emlékeznek a bányászatra és az áldozatokra.

Idén Padragkúton a bányaiüzem volt bejáratánál 2006-ban felállított emlékmű megkoszorúzásával kezdődött városunkban a rendezvénysorozat szeptember 2-án. *Blaskó Sándor*, a Padragi Bányász Hagományörző Kör elnöke „Jó szerencsét” köszönéssel kezdte megemlékezését. – Olyan alkalom ez, amikor emlékezünk egy ősi szakma képviselőire, amelyben jelen van az elődök tisztelete, főhajtás mindazon társaink előtt, akik embert próbáló, a napi veszélyekkel szembenező küzdelmeik során életüket áldozták azért, hogy jobb, szebb, emberibb legyen világunk – emlékezett a nyugdíjas bányász.

A koszorúzást követően a Padragkúti Kultúrházban folytatódott az ünnepség. A Kör elnökének köszöntője után *Tóth Árpád* nyugalmazott vezérigazgató adott áttekintést a Bányászati Aknamélyítő Vállalat (BAV) 110 éves tevékenységéről. Tóth Árpád munkássága és életútja személyesen is kapcsolódik az Ajkai szénmedencéhez, ugyanis 1954-ben került a BAV-hoz, a padragi Hunyadi-akna mélyítésénél.

A BAV jogelődje 1907 óta állt a magyar bányaeépítés szolgálatában. Az első időszakban német aknamélyítő szakképzés irányításával tevékenykedett, 1937-től pedig mint a német cég döntően magyar érdekeltségű leányvállalata, a „Henrich, Fröhlich és Klüpfel Aknamélyítő és Bányászati Mélyépítő Vállalat” név alatt. 1948-tól mint önálló állami vállalat különböző szervezeti összetételben végezte bányaeépítési munkálatait az ország egész területén. A Borsodi, Recski, Dorogi, Tatabányai, Mecseki és Bakonyi Körzetek munkáját budapesti központból irányították, de külföldi speciális munkákat is elvállaltak, pl. Indiában, Kuvaitban. A cég fontosabb tevékenységei az aknamélyítésen, vágathajtáson kívül a közműépítés, alagutak, föld alatti tárolók, szennyvízátelő telepek (MOBA aknák) és különleges építési módszerek, speciális munkák (munkaruhák, ejtőernyő-készítés, hőlégballon, kőzet-szilárdítás, injektálás, fagyasztás, vízkizárás stb.).

Tóth Árpád előadása

A *Tóth Árpád* által ismertetett sokrétű munkának tanúbizonyságai voltak a kiállításra került fotók, több mint száz tárgyi emlék, bányászorkások, emlékplakettek és a felsorakoztatott írásos emlékek, a munkavégzés során használt eszközök.

A nagy érdeklődéssel kísért előadást követően *Kerekes Árpád*, a Padragi Bánya nyugalmazott igazgatója idézte fel emlékeit.

A rendezvényt megtisztelték az aknamélyítő volt dolgozói, akik Budapestről, Veszprémből, Dorogról és Tatabányáról jöttek el a bányásznap megemlékezésére, és a bauxitbányászat képviselői Tapolcáról.

Baráti beszélgetésekkel, visszaemlékezésekkel ezen a délutánon ismét felelevenítették az ajkai medencében egykoron volt bányászatot, a bányásznapok hangulatát. Tisztelegtek a nagy megbecsülésnek örvendett szakma előtt. Az ünnepség fénypontját emelte az Ajka-Padragút Táncgyűlés kulturális műsora. A rendezvény a Padragi Bányász Hagyományörző Kör és a Bányász Kulturális Egyesület szervező munkája által jött létre.

B.S. – P.J.

Tartalmas bányásznap program színesítette a Tapolcai Szervezet életét

Szeptember 3-án a Bakonyi Bauxitbánya Vállalat egykori irodaháza előtt elhelyezett emléktáblánál tartottak megemlékezést, ahol *Podányi Tibor*, a helyi szervezet elnöke vázolta gondolatait a hazai bányászat helyzetéről.

Ezt követően került felavatásra a Tapolcai Malomtó partján az az emléktábla, mely mostantól fogva a vállalat Állami Díjas volt igazgatójára, *Kanizsai József*re, a város díszpolgárára emlékezteti az arra járókat. *Kanizsai József* tevékenysége az 1960-70-es években meghatározó volt Tapolca város fejlődésében, de nagyszerű vezetői tulajdonságai, karizmatikus személyisége mély nyomot hagyzott az egykori dolgozók emlékezetében is. Az avatáson beszédet mondott *Benács Lajos*, a Városszépítő Egyesület elnöke, *Kanizsai József* tevékenységét pedig *Orbán Tibor* volt főmérnök méltatta. A tábla leleplezése után koszorút helyezett el a család, *Dobó Zoltán* polgármester és *Rig Lajos* országgyűlési képviselő, valamint Tapolca város több civil szervezete, köztük az OMBKE és a BDSZ helyi szervezetei is.

A résztvevők ezután a több éves bányásznap hagyomány szerint a közeli fogadóban baráti beszélgetésen felidéztek a múltat, a vidám vagy éppen szomorú eseményeket.

Másnap kora reggel az OMBKE tapolcai szervezet tagjai Gántra utaztak a hazai bauxitbányászat 90. évfordulójának megünneplésére.

A Trianon utáni Magyarországon a bauxittermelés 90 esztendővel ezelőtt Gánton indult meg. A bauxit felfedezője *Balás Jenő* volt, aki Gyergyóban, Csutakfalván született és a Sel-

Kanizsai József-emléktábla Tapolcán

mebányai Bányászati Akadémián végzett. Az 1930-as évek második felében a gánti volt a világ második legnagyobb bauxitbányája. 1987-ben a kitermelés Gánt térségében befejeződött, ám a falu vezetői a bányász hagyományokat tovább éltetik.

Az ünnepségsorozat a Gánti Bauxitbányászati Múzeumnál és Bauxitföldtani Parknál kezdődött, ahol az alumíniumipar korábbi vezetői és dolgozói a múzeum bejáratánál emléktáblát avattak. A táblát állították: Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Gánt község Önkormányzata, Hungalu-bányamérnöki Alapítvány, Tapolca és Környéke Bányászati Hagyományápoló Egyesület.

Az ünneplők ezután a falu gyönyörűen újjávarázsolt kultúrházába vonultak, ahol emlékülés keretében idézték fel a 90 esztendő főbb és érdekes mozzanatait. Az ülés levezető elnöke *dr. Varga József* volt. *Prof. dr. Mindszenty Andrea* a hazai bauxitkutatás történetéről és fejlődéséről, *Kreischer Károly* okl. bányamérnök, ny. üzemvezető Gánt térségének bauxitbányászatáról, *Orbán Tibor* okl. bányamérnök, ny. műszaki igazgató-helyettes a magyarországi bauxitbányászatról, *Huszár László* okl. bányamérnök, a KÖKA Kft. ny. ügyvezető igazgatója (korábban a MAT területi főmérnöke) a bauxitbányászat gazdasági és társadalmi hatásairól, *Kovácsics Árpád* okl. bányamérnök (korábban a MAL vezérigazgató-helyettese) a bauxitbányászatnak a privatizáció (1996) utáni főbb jellemzőiről, végül *Fekete István* okl. bányamérnök a hazai bauxitbányászat jelenlegi állapotáról tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.

Kellemes közös ebéd után sokan részt vettek azon a sétán, ami a falu felett emelt kőkereszthez vezetett. Itt *Baross Botond* okl. kohómérnök idézte fel, hogy a keresztet az 1946-ban kitelepített svábok emlékére emelték, de itt emlékeznek a falu fejlődésében óriási szerepet játszott bauxitbányászatra is.

Délután 4 órakor kezdődött a falu bányásznap ünnepsége. A Polgármesteri Hivatal udvara megtelt érdeklődőkkel. A falu lakói kivül ott voltak a Tapolcáról és Kincsesbányáról érkezett bauxitbányászok, az OMBKE Fémkohászati Szakosztályának számos tagja, Székesfehérvárról, Budapestről az egykori MAT dolgozók, valamint a Székesfehérvári Geoinformatikai Kar hallgatói és tanárai is. Az ünnepi beszédet *Tessely Zoltán*, Gánt és térségének országgyűlési képviselője mondta. *Király Valéria* és *Kokas László*, a Fővárosi Operettszínház művészei színvonalas műsorral kedveskedtek a hálás hallgatóságának.

A hivatal udvarában álló, tavaly felavatott bányász szobor megkoszorúzása után az ünneplők átvonultak a közeli parkba, ahol *dr. Komlóssy György* okl. geológus szívszorító méltatása után leleplezték *Balás Jenő* szobrát.

Dr. Varga József a 90 éves a bauxitbányászat emléktáblánál

A Gánti Német Hagományörző Énekkar műsora a Szent Borbála-szobornál

Innen fúvószenekari felvezetéssel a templom mellett álló Szent Borbála-szoborhoz mentünk, ahol *dr. Tolnay Lajos*, az OMBKE tiszteleti elnöke szónoklatában a 90 évvel ezelőtti bányászatban foglalkoztatottak életkörülményeiről, az akkori fizetések értékéről szólt, és arról, hogy mennyire szerencsésen találkozott Gánton a svábokra jellemző szorgalom és pontosság a bányászat technikai-műszaki fejlesztéseinek működtetésével, amiből később egy világraszóló sikertörténet kerekedett ki, a magyar bauxitbányászat – timföldipar – késztermék-gyártás vertikumá.

A konyhájáról és vendégszeretetéről messze földön híres gánti Vértés vendéglő falán elhelyezett *Balás Jenő*-emléktáblánál még elhangzott a Székely Himnusz, majd a fárasztó nap közös vacsorával zárult. A vendéglő tulajdonosa, *Zimmermann Sebestyéné* – kinek nagymamája *Balás Jenő* szállásadója volt, édesanyja pedig a bánya kezdeti irodáinak adott helyet – (és akit a bauxitbányász és geológus társadalom csak csupán szeretetből hív Piroska néni-nek, hiszen életkora és különösen fürgesége egyáltalán nem „néni”), tehát ő és családja ismét kített magáért!

Vacsora közben kimentünk meghallgatni a 7 órai harangszót, s az igazi meglepetés ezután jött: a harangszó után a templomtoronyból tisztán hallhatóan felhangzott felvételről a Bányászhimnusz éneke zenekísérettel. Gánton ezután minden déli és esti harangszó után himnuszunk emlékeztet a dicső múltra.

Hálás köszönet illeti a Gánti Önkormányzatot, a falu közösséget, és személy szerint *Spergelné Rádl Iboya* polgármester asszonyt, kik évek óta fáradoznak azon, hogy a bányászszellemiség tovább éljen a falu közösségében. Ez a 66. Bányásznapi régi, két évtizeddel ezelőtti bányásznapi emlékeztette a résztvevőket. Szép volt!

Szívből kívánjuk a gántiaknak, hogy ugyanazzal a múltbéli erős hittel, ugyanazzal a tenni akarással és bizodalommal tekinthessenek a jövőbe, mint amivel apáik és dédapáik tekintettek, kívánjuk, hogy ez a gyönyörű település tovább gazdagodjék, kívánjuk, hogy a múlt emlékeit gazdagítsa a jövő sikere! Jó szerencsét!

Dr. Pataki Attila

Bányásznapi koszorúzások az Alföldön

Megemlékezés Szolnokon

Az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály Alföldi Helyi Szervezet (KFVSZ AHSZ) kezdeményezésére és szervezésében a 66. Bányásznapi tiszteletére és saját maguk megbecsülésére a Szolnokon lévő kőolaj- és földgáz-bányászathoz kapcsolódó szervezetek 2016. szeptember 5-én

Olajbányász szobor Szolnok

megemlékezést és koszorúzást tartottak az „Olajbányászok” szobornál. Az eseményen résztvettek: KFVSZ AHSZ; Magyarhoni Földtani Társulat; Magyar Geofizikusok Egyesülete; SPE Magyarországi Tagozata; MOL Magyarország; MOL Kutatás; Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály; Geoinform Kft.; MB 2001 Kft.; MOL Bányász Szakszervezet; MOL Olajgáz Szakszervezet.

Megemlékezés Pusztaföldváron és Battonyán

A MOL Magyarország Kelet-magyarországi Termelés Orosházához tartozó területén lévő emlékhelyeken (Pusztaföldvár-1. és Battonya-37.) a 66. Bányásznapi tisztele-

Koszorúzás a Pf-1 kútnál

tére koszorúzást tartottak. A műszakban dolgozó szakemberek a Bányászhimnusz elénekelése után helyezték el a koszorúkat. *(id. Ósz Árpád)*

Bányásznapi Rózsaszentmártonban

2016. augusztus 31-én tartották Rózsaszentmártonban, a „lignitbányászat bölcsőjében” a 66. bányásznapi.

A lignitbányászati emlékházban gyülekeztek a meghívottak, köztük: *dr. Morvai Tibor* c. egyetemi docens, *dr. Izsó István* volt bányakapitány és *Kolláth Zoltán*, a Nógrádi Szénbányák volt főmérnöke. *Sipos Jánosné* polgármester és *Koczka István*, a Nyugdíjas Bányász Szakszervezet titkára köszöntötte a megjelenteket.

A lignitbányászati emlékház udvarán volt az ünnepélyes megemlékezés, ahol *Hegyí Istvánné* szavalata hangzott el, majd *Bóna Róbert*, a Mátrai Erőmű Zrt. visontai bányavezetője mondott ünnepi beszédet. Visszaemlékezett arra, hogy az európai szénbányászatot Angliában kezdték el a 13. században. Magyarország a 9-18. század között Európa, s egyben a világ egyik legfejlettebb bányász nagyhatalmának számított. 1753-ban a Sopronhoz tartozó Brennbergbányán kezdték meg az országban a szénbányászatot. Rózsaszentmártonban a 19. század végétől folyamatosan működött a lignitbányászat.

Az ünnepség elnöksége

Beszédében részletesen kitért a mátra-, bükkaljai lignitbányászat fejlődésére, szólt a korszerű visontai és bükkábrányi külfejtésről.

Elmondta, hogy Magyarország energiapolitikája három pillérre épül: atom, szén és megújuló energiákra. A Mátrai Erőmű Zrt., mint az ország megmaradt szenes erőműve arra törekszik, hogy a fejlesztések révén a szénből termelt villamos energia hosszú távú fennmaradása a térségben tudja biztosítani a több mint 3000 család biztonságos megélhetését.

Az ünnepi köszöntő után a „lejtős akna” alatt lévő emléksobornál koszorút helyeztek el a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók szakszervezetének nevében: *Pápis László* alelnök, *Varga István* titkár, a Mátrai Erőmű Zrt. nevében: *Bóna Róbert* igazgató és *Halmi György* főosztályvezető, a rózsaszentmártoni önkormányzat nevében: *Sipos Jánosné* polgármester és *Csoma Istvánné* alpolgármester, a Nyugdíjas Bányász Szakszervezet nevében: *Turán András* elnök és *Koczka István* titkár. Az ünnepség a Bányászhimnusz eléneklésével zárult.

Ezt követően *Sipos Jánosné* polgármester a meghívottak részére az Őszirózsás Gondozói Központban fogadást adott. Itt *Halmi György*, a bükkábrányi bánya főosztályvezetője mondott nagyon hangulatos, barátságos pohárköszöntőt.

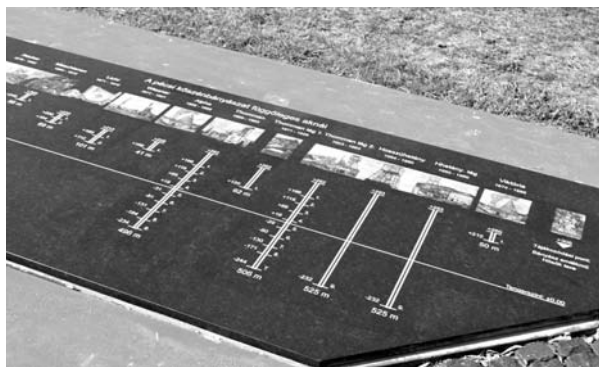
A finom ebéd, a vele járó „hagyományos” rózsai rétes, a finom fehér- és vörösbors mindenkinnek nagyon ízlett, és azt kívánták egymásnak a jelenlévők, hogy a jövő évben is hasonlóan köszönthessük majd a 67. magyar bányásznapot.

A szűkebb körű meghívottaknak *Sipos Jánosné* bemutatta a „saját erőből” felújítás alatt álló művelődési házat és az önkormányzat szép épületét, ahol gratuláltak a polgármester asszonynak több éves eredményes munkájához, megköszönve a szíves vendéglátást.

Dr. Szabó Imre

Felavatták a Pécs környéki szén- és uránbányászat aknáinak emlékművét

Pécs Város Napján, 2016. szeptember 1-én, a Szén- és Uránbányászati Emlékmű hagyományos koszorúzási és a bányásznapi ünnepség keretében az Ágoston téren az emlékmű közvetlen szomszédságában fényes külsőségek között, nagyszámú érdeklődő jelenlétében avatták föl a Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány által készítettet táblacsoportot, a Pécs környéki szén- és uránbányászat aknáinak emlékművét.

Pécs aknatábla 1.

Az öt nagy és két kis csiszolt gránittáblán a valaha volt összes Pécs-környéki, külszínre nyíló függőleges-akna (40 szén és 13 urán) képe, helye és fontosabb adatai szerepelnek mindenki számára könnyen áttekinthető és értelmezhető, látványos módon.

Az emlékművet *dr. Hoppál Péter* államtitkár, *dr. Páva Zsolt*, Pécs polgármestere és *Pálfi Attila* gyémántokleveles bányamérnök, az Alapítvány kurátora ékes szavak kíséretében adta át a város polgárainak, az utókornak és a városba látogatóknak, hogy szemléltesse és őrizze a hajdan volt nagy jelentőségű termelési kultúrák emlékét.

Páva Zsolt elmondta, különleges öröm, hogy a Város napja idén egybeesik a Bányásznappal, hiszen így Pécs két fő hagyományát, az oktatást és a bányászatot is együtt ünnepelhetjük. A bányászat a közös múltunk, az örökségünk – fogalmazott a polgármester –, és ha esetleg évek múlva felvetődne az urán- és szénbányák újraindításának lehetősége és kérdése, nem szabad azonnal elzárkózni, ki kell próbálni. Pécs mindig készen fog állni az újakezdésre.

Az új emlékmű létesítésével az Alapítvány 15 éves működésére, ezen belül a Szén- és Uránbányászati Emlékmű 10 éve történt felállítására is emlékezik. Az ünnepség résztvevői emlékül kapták „A tizenöt éves Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány rövid története” című színvonalas kiállítású és tartalmú kiadványt.

Szirtes Béla

Emlékhely avatása Komlón Jex Simon tiszteletére

A komlói bányásztársadalom régi adósságát törlesztve 2016. szeptember 3-án emléktáblát avatott a Komlói Bányamű első főmérnöke, a bányaeépítés elindítója, *Jex Simon* tiszteletére.

A Dobsinán született, akkor 30 éves *Jex Simont* 1893-ban hívta Komlóra a „Jánosi Engel Adolf és fiai” cég a feketekőszén-bányászat műszaki feltételeinek megteremtésére és a bányászat megindítására. Miután az általa gyűjtetett köszönminiták vizsgálata kitűnő minőséget mutatott, megindította a völgytalpi Adolf-táró, majd a domboldali Glanzer- és Szerencse-tárók építését. E két tárót csillepályával összekötve sikló

Jex Simon-emléktábla Komló

Jex Simon ezért 1902 végén – a Komlói Bányamű 10 éves szolgálata után – úgy határozott, hogy a MÁK (Magyar Általános Kőszénbánya Rt.) szolgálatába áll. A sors fintora, hogy eltávozása után néhány évvel kutatófúrások, majd vágatok is feltárták a komlói bányászat legértékesebb, legvastagabb fő telegeit.

Az emléktábláért köszönet illeti a Tisztelet Komlónak Egyesületet. Jex Simon lakó- és irodaháza, melynek falára az emléktábla került, ma is jó állapotban van. A komlói bányásztársadalom bízik benne, hogy ebben a házban – közösségi és hivatali összefogással – hamarosan emlékház és bányászklub működhet.

Soós Józsefné

Bányásznap Görbehalmon

Szeptember első vasárnapját nevezik bányásznappak, hagyományosan a bányászok nehéz és küzdelmes munkájának megbecsülésére rendezték ezeket az ünnepeket. Brennbergbányán több mint kétszáz éven keresztül termelték ki a minőségi szenet, vitathatatlanul meghatározó tényezője volt Görbehalom és Brennbergbánya térségének a bányászat.

A Görbehalmi Bányászati Hagományápoló Egyesület 2016. szeptember 3-án tartott rendezvényén beszédet mondott Táp Lászlóné, Brennbergbánya, Ó-Hermes, Új-Hermes, Görbehalom részönkormányzat elnöke, Szemán Attila főmúzeológus, Ormos Balázs erdőmérnök és Szigethy Sándor, a görbehalmi bányamúzeum tulajdonosa. Ezt követően a felszólalók közösen megkoszorúzták a múzeum területén található Szent Borbála-szobrot. A görbehalmi bányászati gyűjtemény ez évi újdonsága a harangjáték, amely a Bányászhimnusz játssza.

A Görbehalmi Bányásmúzeumban megrendezett ünnepség célja az ősökhez méltó hagyományörzés, tisztelet kifejezése bátor tettükért és a fiatalabb generáció számára az értékrend tiszteletteljes megélése, fogalmazott a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar hallgatóinak képviselője. Az esemény fővédnöke dr. Fodor Tamás, Sopron polgármestere volt, aki Mágel Ágost képviselőtársával együtt képviselte a várost. Az ünnepség a Bányászhimnusz éneklésével zárult.

A beköszönő ős ellenére ragyogó napsütésben telt az ünnepség, így a nagy számban megjelent résztvevők kellemes környezetben beszélgethettek, eleveníthettek fel emlékeket a felszolgált fogások között. Az ünnepi műsort megelőzően és követően a Hegykői Tűzoltózenekar műsorát élvezhették az egybegyűltek.

cyberpress.hu

PT

Azok a fránya ékezetek

A Bányászati és Kohászati Lapok Bányászat – Kőolaj és Földgáz című szaklapokat mindig színessé tette, ha oldalain bel- és külföldi rendezvényekről, kirándulásokról tudósított. Így volt most is, amikor a 2016/4. számában „Konferencia Brassóban”, valamint az „Európai Knappentag 2016” címmel kaptunk tájékoztatást az eseményekről.

Sajnos a szerző a nevek írásával hadilábon állt, mert mindkét cikkben ezek írásánál hibát követett el, elhagyta az ékezeteket, nem nézett utána a nevek pontos írásának.

Így pl. az elsőben a román királyok által épített kastély neve nem „Peles”, hanem „Peleş?”.

A második cikk értékét pláne rontja a nevek hibás közlése, mely kezdődött a kilencszer rosszul leírt névvel, mely nem „Přibram”, hanem „Přibram” (kiejtve Psribram). A Knappentag nyitóünnepsége nem „Masarik”, hanem „Masaryk” ténen volt. A kanyargó Moldva folyó mellett nem a kétszer rosszul leírt „Cesky Krumlov” nevű helység található, mert annak helyes neve „Český Krumlov”. Helytelenül íródott kétszer is a „Kutná Hora” városnév, melynek pontos névleírása „Kutná Hora”.

„Azok a fránya ékezetek!”

Ha már az érdeklődést felkeltő cikkekben lévő helységnevek pontos leírására a szerző nem figyelt, hol van a „Bányász” rész szerkesztőbizottságából a lektorálást végző tag, az olvasó szerkesztő? Szomorú, hogy nem tűntek fel ezek a helytelenül leírt nevek.

A sorokat okulás és a lapban való leközlés céljából jegyez-
te le

Csath Béla

A felelős szerkesztő válasza

Magam és szerkesztőtársaim nevében köszönöm az észre-

vételeket. Valóban nagyobb figyelmet kellett volna szentelnünk az említett helységnevek pontos írásának.

Különösen, hogy két esetben (Masaryk tér és Kutná Hora) egyszerűen megoldható lett volna az adott ország helyesírásának követése, itt ugyanis a magyarban is előforduló betűket kellett volna csak alkalmazni.

A magyarban nem használatos „mellékjeles” betűknél azonban a helyzet egy kissé nehezebb, ugyanis a mai számítógépes szerkesztés, nyomdai előkészítés és nyomtatás során a szöveg több transzformáción megy keresztül.

A Word-ben megszerkesztett kéziratokat a nyomdai előkészítés során speciális programmal (Quark) szerkesztik a kívánt megjelenési formátumra, majd ezt Adobe Acrobat (pdf) formátumban tudjuk korrekktúrázni, ami után a javítások visszavezetésre kerülnek a Quark-ba, viszont a nyomtatás ismét egy speciális minőségű pdf-ből történik. A Word-ben megoldható ugyan, hogy a „szimbólum” karakterkészletből a kívánt speciális mellékjeles betűt szűrjük be a sima magyar (latin) betű helyett, de ez a programok közti mindegyik transzformáció során megváltozik, így pl. ŀ, ŀ, vagy más jelek kerülnek a szövegbe.

Az akadémiai Helyesírási Szabályzat 214. pontja megengedi a következőt: „Nyomtatásban, ha nincs megfelelő betű, és ha a nyomtatási eljárás a mellékjel pótlását nem teszi lehetővé, a mellékjelet elhagyjuk, az alapbetűt megtartjuk.”

Biztonsági (és kényelmi) okok miatt ezt az eljárást szoktuk alkalmazni. Személynevek esetében azonban – ha lehet – vesszük, mini „v” betűk stb. „odavarázsolásával” megpróbáljuk az eredeti írásmódot utánozni.

Ismételnem köszönjük tisztelt Tagtársunk észrevételeit – és várunk minden további jobbító javaslatot –, a következőkben igyekezni fogunk gondosabban eljárni.

Podányi Tibor